

PROSTA
VODI
POT K
NAPREDKU

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

Uredništvo se nahaja v Trstu ulica
Boschetto, 5 - Telefon 1570.
Upravništvo Dunaj V. Zentagasse 5.

Izhaja v Trstu 1 in 15 vsaki mesec
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina za celo leto 9.40 K.
za pol leta 4.70 K.
Pozamezna števil. 18 vin.

Dvajsetmilijonski Ellenbognov predlog v plenarni seji.

Prosenitilo nas je, ko smo meseca marca t. l. prejeli vest iz seje proračunskega odseka, da je bil Dr. Ellenbognov predlog za dvajsetmilijonsko zvišanje proračuna za železniško ministerstvo, v svrhu izboljšanja gmotnega stanja železniških uslužbencev, odklonjen s celokupnimi glasovi zastopnikov vseh meščanskih strank. Toda vsega upanja takrat še nismo izgubili. Ožigosali smo to izdajstvo nad železničarji ter dokazovali in tudi dokazali v vseh proletarskih glasilih, da je bilo postopanje meščanskih poslancev naravnost sramotno in neodpušljivo ozirom na njihove sladke obljube ob času državnoborskih volitev. Dokazali smo nepobitno upravičenost te malenkostne zahteve, ki bi se bila imela razdeliti mej okoli 150.000 železniških uslužbencev in nadali smo se, da ti «tudi» — ljudski prijatelji uvidijo nepoštenost svojega koraka, ter delajo na to, da v plenarni seji državnega zbora popravijo, kar so zagrešili v seji proračunskega odseka. Toda, tudi tukaj je šla naša nada po vodi.

Omeniti moramo v prvi vrsti, da je naše tarnanje našlo odziva pri nekaterih liberalnih poslancih. Nemški nacionalec Wolf glasoval je za predlog, dočim je pa gosp. Kroy kot zastopnik železničarjev izdal parolo, da bode njegova stranka glasovala proti predlogu.

Ni se pa otajalo srce krščanskih parlamentarnih bratcev. Kol en mož so zopet nastopili krščanski socialisti z vsemi drugimi klerikalci proti predlogu, tako, da je bil odbit z 270 proti 138 glasovi.

Toda nek strah vendar prešinja tudi meščanske poslance. Odbili so pač predlog, s katerim je Dr. Ellenbogen zahteval direktno denar za železničarje, a sprejeli so jednoglasno njegov drugi predlog, v katerem je označil potanjko vse posamezne zahteve državnih železničarjev, kakor so jih sestavile personalne komisije in delavski odbori. Razven tega sta predlagala poslanca Dobernig in Dr. Sylvester, da se vladi «zavkaže», da za prihodnje leto 1909 zriša proračun za 15 milijonov kron, v svrhu zvišanja plač železniškim in poštnim uslužbencem. S tem svojim predlogom hočejo meščanski zastopniki železničarje zopet malo pogladiti, češ, pa vendar skrbimo

za nje. Ob enem pa hočejo tudi dati svetu videti, da le oni kaj premorejo in da železničarji le z njihovo pomočjo morejo kaj doseči. Ali mi vemo, da pred vlado vsem meščanskim poslancem korajža hitro upade in da bi v tem slučaju bili prisiljeni k glasovanju za tak predlog le vsled ugleda, katerega so si železničarji v zadnjem času pridobili.

Sicer pa nam ni na tem, kaj pravzaprav ta meščanska gospoda s to svojo taktiko namerava. Železničarji pričakujejo z vso napestjo, da se čimprej v resnici za njih kaj stori. Struna je napeta prav do skrajnosti in počí gotovo, ako se prav v kratkem vlada ne izkaže, da ima res pravo voljo za železničarje nekaj storiti. Le še poldruzi mesec hočejo čakati, a dalje nikakor ne in vlada ima dosti časa, da se odloči za mir ali pa za boj. Za to jej jamčimo, da ne odnehamo do zadnjega zdihljeja, ker sleherni bode na svojem mestu. Svoje zmage smo gotovi, ker naša armada je krepka nje orožje tako, da ga ne premagajo ne ostri meči niti kanonske krogelje. *Torej, slarna vlada vzdrami se in govori, tvoji železničarji poslušajo!*

Kako se slovenski državni poslanci brigajo za železničarje, kadar ni volitev.

Dne 6. junija t. l. so se zbrali ljubljanski železničarji v «Narodnem domu» na jako številnem shodu, da tam javnosti povedo svoje težnje, v trenutku, ko je bilo vsaki dan pričakovati v državni zbornici razprave o dr. Ellenbognovem in Beerovem predlogu manjšine glede sredstev za zboljšanje plač železničarjem in poštnim uslužbencem. Shoda so se udeležili tudi službe prosti poštni uslužbenci in železničarske deputacije iz vseh večjih postaj.

Shod je soglasno sklenil, naprositi potom predsedništva, vse slovenske poslance, da se zanesljivo udeleže omenjene razprave, in da za stavljen predloge glasujejo. Predsedstvo je takoj odposlalo na vsacega posameznega poslanca tozadevno pismeno prošnjo in nekateri železničarji, ki še niso popolnoma pozabili obljub nekdanjih kandidatov in sedanjih poslancev, so bili morda mnenja, da te prošnje zadostujejo spomniti slovenske prvake na svojo dolžnost. Sedaj vidimo iz zapisnika državnega

zbora, da je bilo tako upanje naivno in da so se gosp. poslanci brigali za želje železničarjev ravno toliko, kakor za lanjski sneg. Proti Beer-ovem predlogu, da naj se dovoli 47 milijonov za poštne uslužbence so glasovali sledeči slovenski poslanci in sicer: Demšar, Fon, Gostinčar, Grafenauer, Gregorčič, Hočecar, Jaklič, Korošec, Ploj, Pogačnik, Porše, Roškar, Strekelj, Šuklje, Šusteršič in Žitnik.

Proti Ellenbognovem predlogu, da naj se dovoli 20 milijonov za železničarje, so glasovali: Demšar, Fon, Gostinčar, Grafenauer, Gregorčič, Hočecar, Jaklič, Korošec, Ploj, Pogačnik, Porše, Roškar, Strekelj, Šuklje, Šusteršič in Žitnik. Dobro bi bilo, da si železničarji dobro zapomnijo imena svojih «prijateljev», ker je gotova stvar, da bodo pri prihodnjih volitvah zopet obljubovali vse mogoče in nemogoče ter beračili naših glasov. Star pregovor sicer pravi, da gre osel le enkrat na led, med tem ko so se železničarji uže večkrat drsali; upamo pa, da so sedaj vendar spoznali ljudske sleparje do cela in jim prihodnjic dajo pošteno zaslužno broc. Besede enega merodajnih faktorjev slovenskih liberalcev, da se železničarjem lahko postavi osla za kandidata in oni ga bodo volili, naj nas vzbujajo k vstrajnem delu, da vržemo svojat čim preje raz sedla.

Ker med glasujočimi ne najdemo ljubljanskega poslanca Hribarja, se bomo potrudili izvedeti, kje ga je pridrževalo njegovo vsestransko delovanje, ker smo mnenja, da bi bil ravno on v prvi vrsti poklican vpoštevati želje železničarjev, katerim ima zahvaliti svoj mandat.

Upamo, da ni zopet klečepalil okolu petrbuskega krvoloka, ki mu je, kakor zadnji časi kažejo precej bližji kakor njegovi volilec. Pribiti pa je treba tudi dejstvo, da so vsi njegovi klubovi tovariši glasovali proti predlogom in on iz tega ni izvajal konsekvence.

Akordno delo na južni železnici v Trstu.

Na železnici smo sledujoč prišli enkrat do tega, da se je tudi pri nas začelo nekaj misliti. Saj pripada jeden tej, drugi zopet drugi organizaciji. Toda dela, katerega opravljamo in pri katerem trpimo vsi jednako, ne razu-

Klic na žene!

Piše Marija Rakovac.

Žene, vzdramimo se iz svojega stoletnega spanja. Dvignimo se! Posezimo po orožju in stopimo v vrste svojih mož, da se bojujemo z njimi vred za svoje pravice! Toda orožje naj ne bo ono, ki ga rabi kapitalizem, orožje krvavo. Jezus je rekel Petru: vtakni meč v nožnico, in mu ni pustil dotakniti se svojih sovražnikov, ki so prišli ponj, da ga umorijo. To nekrvavo orožje naj bode združitev in s tem orožjem bomo premagale svojega sovražnika. Žene, kdo se uas je prvi spomnil, da nas reši iz brezpravne sužnosti in kdo nam je prvi podal roko, da nas reši iz terpljenja, v katerem živimo! Klerikalizem gotovo ne, ker le-ta nima nikakih pravic za žene, a istotako tudi ne liberalizem, ker tudi slednji rabi le sužnje za svoj razvoj in napredek. Prvi, ki nam je dotekel na pomoč, bila je socialna demokracija; ta je prva zahtevala za nas žene človeških in meščanskih pravic. Dolžnost nas vseh je tedaj, da se z vso močjo oprimemo roke, ki nam jo je ponudila socialna demokracija v pomoč, ker jedina ta nas more tudi rešiti. Zahteva se od nas, da z državljanskimi pravicami prevzamemo tudi državljanske dolžnosti. Pravi se nam, da s pridobitvijo volilne pravice moramo tudi prevzeti dolžnost, iti za

domovino v boj in se tamkaj izpostaviti smrtni nevarnosti, kakor se to zahteva od možkih. Toda, neupravičena je ta zahteva. Hujski boj bojujemo me žene v življenju, nego je boj z ostrim orožjem in z nabitimi puškami. Ne enkrat ali dvakrat smo izpostavljene v svojem življenju smrtni nevarnosti, da desetkrat in tudi še večkrat, ko rodimo sinove, od katerih morda niti vsaki deveti ne bode imel prilike, bojevati se v vojski, dočim bode pa vendar imel volilno in druge državljanske pravice, ki se nam ženskam odrekajo. Na tisoče in tisoče žensk je že poginilo v ravno omenjenem boju, ali se jih pa pokvarilo na način, da trpijo vsled prizadetih jim ran celo svoje življenje. Ni-li torej tudi žena opravičena, zahtevati možu enakih državljanskih pravic!? Ne klerikalizem niti liberalizem nam ne priznavata teh pravic; da odrekata nam oba celó življenske pogoje, odrekata nam izboljšanje našega gmotnega stanja. Vedno sta si v laseh te dve stranki, a v jednom sta si jedini. Ko se gre za to, da se odjé ubogemu delavcu kosček kruha, si podasta roke in nastopita zjedinjeno proti revnemu sloju. Tako se je zgodilo v državnem zboru o sklepanju za zboljšanje železničarskih plač. Tudi Herod in Pilat sta se pripravila, bila sta drug proti drugemu; a ko je bilo treba spraviti s poti oznanjevalca ljubezni do bližnjega, oznanjevalca enakosti vseh ljudi na zemlji in svobode, čutila sta potrebo zjedinenja, spri-

jaznila sta se in obsodila sta sporazumno Krista na smrt. Zastopniki klerikalizma nas učijo, da se ne smemo braniti otrok, češ Bog jih bode že preskrbel.

zaplenujemo!

memo popolnoma, ali pa prav nič. V mislih imam akordno delo, ki ga opravljajo provizorični delavci.

Nikomur ni maril, da bi kedaj malo pomislil o tem suženjskem izrabljujočem načinu dela. Vse kaj družega čuješ iz ust teh trpinov, če se z njimi pogovarjaš. Ako govoriš s socialistom, se bo korenjaško trkal po trebuhu, češ, to je moj narod, to je moje vse, ne ve pa, da bo ta «svoj narod» moral še-le rešiti in da živi ravno v boju za to rešitev. Govori pa zopet z narodnjakom in prepričal se boš, da mu ni družega na jeziku, nego veselica, baba in pitje raznih alkoholnih pijač. Posebno zanimivo je to poslušati kak ponedeljek, ko pride marsikateri teh rodoljubov še z «mačkom» na delo. Trka se ta duševni revček po prsih in se prepira s svojim tovarišem, kdo njiju je popil več vina ali žganja. In potipa se po žepih: «Suh sem»; pravi. «sedaj, ko sem zapravil vse, bomo pa vdarili zopet na delo».

Tako delavec sam opisuje svoje blatno življenje, ki ga živi, katerega dobro pozna in ki je posledica njegovega trpljenja pri akordu. Če bi hotel spoznavati vzrok temu življenju, t. j. akordno delo, bi prišel do zaključka, da je še vedno neizkušnost njegova vsemu temu kriva.

Oglejmo si nekoliko ta akord in delavce, ki ga opravljajo.

Mladi so ti delavci; ljudje so, ki naj bi imeli bodočnost na tem svetu. Ravno tako mlada in čila pa je tudi moč železničarskih podjetnikov samih, ki izrabljajo delavčovo neizkušnost in njegovo fizično moč. Starejši delavci ne pridejo v poštev; oni so že poskusili to trpljenje, a bi ga danes ne mogli več zmagovati.

Delo samo po sebi je tako-le:

Vzame se ponajveč fante, ki pridejo po triletni vojaški službi iskat dela. Ne gleda se na njih izobrazbo; da je le čil in čvrste postave. Vojak po dolgih treh letih zopet rad zasluži kak novčič in zelo vesel je, ko mu je dana prilika, dobiti vsak večer po dokončanem delu denar.

Vsako jutro se zbirajo ti mučeniki na svojem posebnem zbirališču, kjer se razvrstijo po pet mož skupaj, na različna za delo odkazana jim mesta. Vsak tak oddelek ima svojega pisarja in po jednega iskalca blaga; ostali trije pa so vozniki. Največje zlo je, če pri tem razdeljevanju opravil ali funkcij kak starejši pisar dobi voznike-novince. Tu se pokaže prava slika sužnosti. Nad vozniki se vpije kot nad živino. Grozi se jim z različnimi grožnjami. Zmerja se jih s pastirji, z lenuhi ter se jim preti z ovadbami, češ da lenarijo, ako se vsled velike utrujenosti ne morejo hitro obračati pri delu. Voznika-novince, ki je pripadnik nasprotno stranke, ali če je alkoholist, skušajo hitro odstraniti.

To se ne opošteva, jeli dotičnik pozna strankarsko življenje, ali ne. Razumljivo je, da na novo došle delavce preprega vedno megla kranjskega klerikalnega duha in socialistično misliti jim je vsled tega naravnost nemogoče, dokler se ne seznanijo s socialističnimi načeli in pojmi. Nekaj teh delavcev je sicer organiziranih, a kake agitacije vsled njihove prevelike utrujenosti njih duševne moči, potrebe od prenapornega dela absolutno ne pripuščajo. Zares, dobro bi bilo, da bi provizorični akordni delavci imeli mej seboj tudi agitatorje, ker se ne bi dogajale v njih gibanju take gluposti, kakor se je to dogodilo v zadnjem železničarskem gibanju, v katerem so

bili oni od narodjaške strani zapeljani tako daleč, da so celo zahtevali nadaljni obstoj akorda, in mesto odprave istega zahtevali po Dr. Mandičevem receptu kape in čeveljčke.

Toda preidimo zopet k stvari! Ako se delavca voznika ne more odpraviti s tem, da se mu odkaze druga partija in drugi prostor, se poskusi z mučenjem pri delu. Nalagajo mu toliko, da človek krepke rasti mora opešati in si pokvariti svoje ude. Razlike ni nobene. Novinec mora znati isto, kar zna že vajeni in izkušeni delavci. Dela se vse vedno po starem kopitu; vsaka pritožba je bob v steno in odgovor delovodje je prav kratak: Če hočeš tako, ali pa pojdi! V tem pogledu je prepuščena vsa pravica starejšim delavcem. Posebno slabo se godi delavcu-socialistu pri akordnem delu. Le-tega prav gotovo pokvarijo in ga uničijo «do fermenta». Voziček mu nakladajo tako, da pride vsa teža na roke. Že vzdigniti ga more le z največjim naporom. Kako pa naj ga potem tisi še 80 do 100 metrov daleč po razjednem tlaku. Vsak misli le na svoj zaslužek in na denar, ki ga zvečer inkasira in mu ni maril, da bi pomagal svojemu tovarišu potisniti voziček iz najhujših jam. To bi vsaj malo olajšalo njegovo smrtonosno trpljenje.

Skladišča so deloma tlakirana, deloma pa imajo deske po tleh. Po deskah je veliko lažje voziti, nego po kamejuji, kjer se voziček na sprednjem koncu zavzdiguje in človek večkrat ob takih prilikah misli, da vidi sedem sonc. Najlepša slika srednjeveške sužnosti je skladišče C. Tam so tla kamenita; tam je tudi nepretrgan akord. Vozi se po sedem do osem kvintalov in še več. Pri taki teži bi se utrudil navadni kmečki konj, ne pa človek dvajsetih let. In kakšen tlak je to!

Dolgi kamni leže drug poleg drugega, ob sklepah pa so take jame, da je za tujea nevarno, da zgubi trebuh. Mislili smo si, da nam bo popravila ta tlak N. D. O., ki je krumirila za časa zadnjega gibanja južnih železničarjev. Ta čas so bili ti rodoljubi tako dobrohotni, da smo rekli, še Narodni dom dobimo. In tam so bili organizirani provizorični delavci. Zadnji čas pa se je zaupanje v to organizacijo zelo omajalo, čemur je krivo tudi, da se ni popravil tlak.

Slabo mi prihaja, pisati nadalje o tem akordu. Neki delavec mi je celo pravil, kako se je v duhu veselil, ko bi se mu zlonila noga, da bi vsaj za trenutek pustil voziček iz rok. Kri je vsa v glavi, pôt mu zaliva oči, križ ga neznosno boli in okrog pasu izgleda, kakor bi se bila na njem ravnokar izvršila nekaka operacija. Pri pogledu tega modernega sužnja, ki se ti mora zasmiliti, opaziš, kako nerodno hojo ima, ker so mu vsi deli v križu pokvarjeni. Suh je in slednji brez las. Živa podoba vojsčakov iz 30 letne vojne! Cel svet sovraži. Edina tolažba mu je frakelc žganega ali pa glažec vina. Pa pravijo: dokler bom mogel delati, bom tudi pil. Ni se torej čudili, da je ravno delavcev toliko pijancev. Pijanec napravi suženjsko delo. Jesti itak nič ne more, od samega truda ne; od same utrujenosti pije vse povprek tako, da postaja vsled preveč zavžite pijače telesno slab in poneumi. To tudi zapeljuje delavce, da drug drugemu preveč nakladajo, da drug drugega sikanirajo, ne vedo pa, da tako izrabljajo samega sebe, da zlorabljajo svoje telo in um. Ko bi manj pili, bi tudi več mislili. In ko bi imel v treznem času lastnega, «jaz» pred očmi, bi se lahko tudi prezastarelemu akordu napravil v kratkem konec. Ne izpostavljal bi za 20 vin. boljšega zaslužka svoje življenje in zdravlje v nevarnost.

stopajo: Priborijo mu na jedni strani novčič, a mu jih vzamejo zato na drugi deset. Stô zanj je nastavljenih, da vlovijo zadnji krajcar tega trpina. Naj mu pobije toča, vzame povodenj ali suša, žrelo klerikalnega internacionalnega kapitalizma zija vedno in je ne-nasitljivo. Hujši je vojska, boli ko ljudstvo strada, lepši so časi za klerikalizem. Bolj ko je ljudstvo obupano, s tem večjim navdušenjem nosi denar v žrelo klerikalizma.

Kar počenja danes voditeljica klerikalizma, duhovščina, s kmečkim ljudstvom, vpije po maščevanju do neba. Socialna demokracija je poklicana, da odpre oči tem trpinom in ona jih bode tudi rešila, ne s psovanjem in zaničevanjem, nego s pravim, njim razumljivim naukom. Hudo bode rjula klerikalna pošast, ko jej stopimo na glavo; zvijala se bo, a propad je odprt, kamor jo zavržemo preje ali slej za vse večne čase. Sto in sto ovir je že premagala socialna demokracija in tudi tega največjega sovražnika se še iznebi in oprosti svet zaslužjenja, v katero ga je dovedel. Zadnji čas je, da se človek osvobodi klerikalne sužnosti. Svoboda naj mu bode Bog tega in tudi onega sveta.

Zene! Naša parola bodi: Bezimo od onih, ki pravijo, da jih smemo samo poslušati, a ne gledati, pojdemo k tistim ki jih smemo gledati in poslušati in ki tudi tako delajo, kakor učijo.

In če bi bili vi, provizorični delavci, vsi v strokovni organizaciji, bodite prepričani, da ne bi imeli med seboj toliko pretrganosti in na najrazličnejše načine poškodovanih, katerim že danes, se živim, citate na čelu: «Memento mori!»
I. M...c.

Občni zbor

poklicne zavarovalnice avstrijskih železnic proti neizgodam.

Dne 13. junija t. l. se je vršil občni zbor poklicne zavarovalnice avstrijskih železnic proti neizgodam. V dvojnem pogledu nas to letošnje zborovanje mora zanimati. Kakor nam je znano, namerava vlada, kakor povsod, tako tudi pri tem inštitutu oškodovati železničarje s tem, da hoče spremeniti odnosni zakon na njih škodo. Zastopniki zavarovancev uprli so se tej nakani najenergičnije ter s svojo izjavo, ki jo priobčimo spodaj, gotovo prepričali vlado, da naj sploh niti s kakim poskusom ne pride na dan, ker se bode hudo opekla. Povedali so, da železničarji stoje na straži in bodo vsak napad na ta svoj dobrodelni inštitut odbili s združenjo močjo cele organizacije.

Na letošnjem občnem zboru so prvokrat poročali socialno-demokratski člani nsčelstva. Z ozirom na odpor, na katerega je naletel vsak njihov predlog v načelstvu pri kuriji imenovanih členov, moramo z njih delovanjem biti popolnoma zadovoljni. Opazimo vspehe že v tem, da sedijo socialni demokratje tam. V zadnjih letih, ko so krščanski bratci gospodarili v zavarovalnici, so se številke od leta do leta neverjetno sumljivo spreminjale. Leta 1906 je bilo za delo popolnoma onesposobljenih 19,7 odstotkov, lanjskega leta pa 19,2 odstotkov; onih pa, ki so izgubili le za jedno tretjino na svoji delavni moči je bilo leta 1906 29,9 odstotkov, v pretečenem letu 1907 pa 30,7 odstotkov vseh ponesrečencev, ki so dobivali kako rento. Moremo tedaj reči, da so odstotki v tem oziru ostali skoro nespremenjeni. Število pravnih proti zavarovalnici se je znižalo, razdelitev rent na posamezne odstotke nesposobnosti pa je ostalo tudi skoraj isto.

Pretrsujoče naravnost je poročilo o ponesrečenih. Od leta do leta se neizgode množijo. Leta 1904. bilo je prijavljenih 17.281 neizgod. Vsako leto je to število za nekaj tisoč narastlo, tako, da leta 1907. štejeemo že 25.754 neizgod. Zavarovanih je bilo leta 1904. 244.488, pretečeno leto pa 292.711. Ako izvzamemo vslužbenca nameščene v pisarnah, kjer niso izpostavljeni nevarnostim, pridemo do zaključka, da vsako leto ponesreči 10 odstotkov vseh železniških vslužbencev. To je naravnost grozno! Tu vidimo še-le, v kaki nevarnosti opravlja železničar svojo službo in da je vsled tega ta zavarovalni inštitut zanj, kakor tudi za njegovo družino vitalnega pomena.

Sodr. Glaser je vsled pritožb od raznih strani posredoval tudi za končno rešitev jezikovnega vprašanja v upravi zavarovalnice. Predlagal je, da se glede uporabe jezika zavarovalnica sporazume s železniško upravo tako, da naj železniški uradi sami prevajajo zavarovalnične odloke v materinski jezik ponesrečencev.

Nadalje so socialno-demokratski člani načelstva tudi nasvetovali, da naj se zavarovalnično premoženje naloži plodonesneje, nego je isto naloženo danes. Vse je naloženo večinoma v državnih vrednostnih papirjih, ki nosijo le nizke obresti. Če bi se s tem denarjem zidale železničarske hiše, bi se užitek istega skoraj podvojil, kar bi bilo za zavarovalnico velikanske koristi. Saj je vse njeno premoženje koncem leta znašalo 83.966.687 kron. Protestirali so končno tudi proti temu, da se posameznih delegatov ne poziva kot zaupnikov k poizvedbam o dogodivših se nesrečah, češ da se takim pozivom upirajo železniški uradi.

Priobčimo naj še izjavo, ki jo je sodr. Glaser po nalogu in v sporazumljenju s rsemi delegati zavarovancev govoril v obrambo zavarovalnice oziroma zavarovalnega zakona. Ista slove tako-le:

Dan na dan čujemo o vladini nakani, da o priliki reformiranja delavskega zavarovanja spremeni odnosni zavarovalni zakon na škodo zavarovanih.

Popolnoma upravičeni smo, bati se tega atentata od strani vlade, že ozirom na § 193 preosnovnega načrta delavskega zavarovanja, kakor tudi vsled izjave zastopnika železniškega ministerstva v delavskem svetu.

Vsled tega se v imenu delegatov izvoljene kurije kot zakonitih zastopnikov zavarovanih železniških vslužbencev štejemo v dolžnost, izjaviti sledeče:

«Ker železniški vslužbenci v izvrševanju svoje službe trpijo veliko na svojem zdravju, da, žrtvujejo za železnico večkrat svojo delavno moč ali celo svoje življenje in ker se število ponesrečencev množijo od leta do leta, je odškodnina, ki jim pritiče po zavarovalnem zakonu, vitalnega pomena za vse avstrijsko železniško osebje in mora ostati nje visokost

zaplenjeno!

To nam je prešlo v kri in mislimo, da je res to jedino prava resnica in da res ne more biti prav nič drugače na svetu, kakor smo ravno v svoji najjavnosti in priprosti pameti od njih čuli. Naj nas ne moti, kar nam govorijo oni; prepustimo vse vesti vsakega posameznika. Zavedajmo pa se le jedne prave resnice, ki tare nas vseh, to je, da je revež vsakdo, ki ga tlači kapitalizem in da le-tega samo s združenimi močmi moremo premagati.

Klerikalci se danes širokoustijo, da so zastopniki kmečkega ljudstva. A kako ga za-

kakor tudi oblika, v katerej se ponesrečencem odmeja, nespremenjena.

Železničarji bodo vsako spremembo tozadnih obstoječih zakonskih predpisov, ki bi mogla vplivati škodljivo na gmotno stanje poškodovanih ali pa ki bi jim pretela, zmanjšati njihov vpliv pri upravi zavarovalnice, odvrnili s vso silo, z vso energijo in z vsemi njim na razpolago stoječimi sredstvi kot napad na življenjski obstoj njih, vslužbencev samih in njihovih družin.

Načelstvo zavarovalnice naj blagovoli vzeti to izjavo naznanje, da se o prvi priliki, ki se mu nudi, oziroma na reformo delavskega zavarovanja po njej tudi ravna in jo priobči vladi.

Dopisi.

Opatija-Matulje. Vsaka potrpežljivost ima svoje meje. Vojaka, ki je zibal otroka, ga zibal in zibal, je minula konečno potrpežljivost in je otroka zvrnil. Tudi mi smo se naveličali prenašati hudobno, zavratno, da, naravnost ostudno počenjanje prožnega železn. čuvaja P. in hočemo napraviti konec njegovemu «delovanju»: ako ne pojde drugače, ga zvrnemo tudi v kak jarek. Njegovo popolno ime za danes še zamolčimo, z oziroma na njegovo puhlo «repo» in pa iz usmiljenja do njegovih nedolžnih otročičev. Če mu pa ta dopis ne bode zadostoval, potem ga seveda opišemo tako, da ga bodo poznali vsi, ki čitajo «Železničarja». In najizvrstnejše butilje mu ne bodo pomagale iz zadrege, v katero ga spravimo z natančnim popisom njegovih «dobrih del». Gospoda pri ravnateljstvu bodo kar ostermeli, če zvejo to, kar nam je na jeziku. Gotovo nam na prvi hip niti ne bi vrjeli, dokler se stvari ne bi pojasnile pri ckr. okrajni sodnji v Voloski....

Veliko ima na svoji črni duši, ta delija. Vsakemu železniškemu mojstru se liže in laska, kakor moker maček, samo da zve od njega če je morebiti kedo gospodov od ravnateljstva na progi, da potem lahko gre brez skrbi po svojih privatnih opravilih, ne mené se za vestno opravljanje svoje službe. Nas bi pa seveda to jako malo brigalo, če bi pustil on v miru svoje tovariše in jih ne denunciral popolnoma neupravičeno. «Mea culpa, mea maxima culpa», bi moral ta grešnik cel dan spokorno moliti, a on dela nasprotno. Z denuncijantstvom svojih tovarišev si hoče oprati svojo zamazano dušo in se na ta način pokazati lepega svetu, kakor oni tarizej, ki je molil v tempelju: zahvalim te, gospod, da nisent tak kakor jr oni tam za menoj...

Nekemu pomožnemu železniškemu čuvaju je toliko časa jamo kopal, da mu jo je baš izkopal. Spravil ga je tako daleč v nesrečo, da je bil vsaki mesec za 24 kron oškodovan, kar za jednega očeta velike družine ni mal vdarec. Vse to pa je napravil samo v to svrhu, da pokrije samega sebe, ker se je bal, da bi ta pomožni čuvaj izvedel njegove lumparije in jih povedal poštenim ljudem.

Ali, hudič nikdar ne miruje, tako tudi naš čuvaj P. ne. Tudi letošnje leto je zopet on največ zakrivil, da je ravno omenjeni pomožni čuvaj zgubil mesečnih 30 kron. Crnil ga je pogoltnoma neupravičeno, da je pijanec i t. d. Nobeden čuvajev ali delavcev ga še ni videl nikdar pijanega. Saj mu že njegova mnogobrojna družina tega ne pripušča; svojo pičlo plačo pač lahko uporabi. Da bi si bil ta pomožni čuvaj pokvaril v pijanosti roke ali noge, o tem se ne vé nikdo kaj spominjati. Pač pa se dobro vé o našem deliju, da si je v pijanosti polomil svojo komarjevo taco, tako, da je več časa ležal in na ta način oškodoval mej drugimi tudi železničarsko društvo. Danes nečemo natančno razlagati to stvar, ker nismo tako škodoželjni, kakor je on, delija. Pričakujemo da se poboljša in čas je tudi, ker nas je že sram, da nas ljudje mečejo v isti strgan koš, kjer je čuvaj P., ker mislijo da smo vsi tako nemarni, kot on. Ta «garjeva ovca» preti okuziti nas vseh in treba je, da se temeljito očisti svojih garij, če ne, proč z njo!

Prizadeti lini opazovalec.

Trst (južna železnica). Do danes smo se železničarji bojevali le za naš gmotni obstanek. Sli smo v boj proti odstranitvi raznih sodrugov, pa tudi drugod nismo štedili s svojo močjo.

Tako je šlo do danes!

A od sedaj naprej, hočemo začeti biti boj tudi proti umazanosti življenja samega.

Podkrepeliti hočemo ne samo javne faktorje, ki naj skrbé za red v higijeničnem oziru, temveč naj bo to tudi v prevdarek železničarjem samim.

Na delu smo, kakor veste železničarji, dolocene ure. Med tem časom pa tudi od nas zahteva narava, da potolažimo tužne melodije železodea s tem, kar mu gre, ne sicer bogsigavedi kolikokrat, ker nas je takoj, ko smo prišli k železnici, odvadila tega naša žel. gospoda po inšpektoratih i t. d. In ker smo kolikor toliko odvajeni, si tudi luksusa ne privoščimo: zahte-

vamo pa, ga dobi človek po živinskem delu, vsaj za denar, potrebno in snažno hrano. Te pa danes na naši pestaji nimamo.

Imamo sicer prodajalce jestvin, ali tem ljudem je glavni interes, slabo blago za dobro prodati in seveda kolikor mogoče po visoki ceni. Tako imamo neko žensko, ki prinese vsaki dan kuhano glavino pa tudi slanino, fižol in kruh.

Ne imel bi nič proti temu, ko bi si ne bil že marsikateri železničar pokvaril želodca od teh jedil. Dostikrat ni ta slanina dosti skuhana in mnogokrat se še vidijo one krvave pege, ki so navadne le pri na pol skuhanem mesu in kar stori vso jed še bolj ognjusno, tako, da se človek tudi pri najboljši volji in pri najhujšem gladu ne more dotakniti teh jedil.

Pa kaj, ko bi bilo samo to! Prodaja se vse to na prostoru, kjer je po letu najhujši prah, po zimi pa najhujši prepih. Zrak pa je tudi ves okušen, ker dotična prodajalka izliva ostali jesih z ostanki vred v kot, zraven sebe. Na večer hodijo pa še delavci tje k svoji potrebi, kar potem vse skupaj provzročuje grozen smrad. Muhe in drugi mrčes pa imajo tam svoj semenj in sedajo potem po jedilih, ki jih ta ženska prodaja.

Hud atentat je torej na naše žepe, železničarji, posebno pa na vaše, skladišni delavci, kaj ne?! A vse to bi še prepoleli, ko bi ne bilo še hujših nedostatkov.

V poletnem času je posebno delavnega človeka najhujši sovražnik, žeja. In tukaj se začinja pri treznomislecem železničarju vzbujati misel: Kje dobiti pošteno pijačo?

Nekateri pravijo! Pojdimo k Francu!

No, ker že ravno gremo tja, si pa pomudimo nekoliko v njegovih prostorih.

V navadni gozdarski koči smo. Vnjej je nastavljen pomočnik, po imenu Franc, ki toči na račun najemnika restavracije na južnem kolodvoru.

V to luknjo se navadno zatekajo lačni in žejni železničarji. Liter piva je po 56 vin., liter vina pa po 88 vin. Take cene so navadno po hotelih in restavracijah, ne pa v barakah za delavce, kjer se stoji zlije v sé nekoliko te drage tekočine per tako vslepri tudi svoj železoc in trdo prisluzene vinarje.

Naštevati še vse druge slabosti pri natakanju in o snagi, bi bilo odveč.

Omenim naj še prodajalce snopsa. To je namreč družba šestih debeihharjev, ki prodajajo okoli pa železniškem prostoru žganje na lastno roko (kontrabant).

Nočemo jim škodovati, da bi jih imenovali po imenu, omenimo to sami radi tega, da o značimo železničarjem, kako so nam ti možički koristni.

Ko greš tu pa tam po kolodvorskem prostoru, naletiš na ljudi, navadno v dolgih sukunjah ali v havelokih. Ta suknja ali havelok mu skriva po dve steklenici žganja. Ako ga malo pogledaš, začne ti takoj panujati pijačo, kakor čič svojo «suho» gobo. Včasih se spravi okoli njega po 5 ali 6 oseb in vsi pijejo iz jednega in istega frakelca. Potem vtakne prodajalec glažek v žep svojih hlač in gre dalje k drugi grupi, kjer se to zopet ponavlja. Glažek gotovo ni videl vode sedem laskih let.

En sam glažek pa seveda človeka ne zadovolji. Zato se pije strastno ta spirit in povrhu še na puf.

Pivce opaziš posebno lahko vsakih 14 dnij, pri izplačevanju, kako obračunavajo s svojimi upniki-žganjarji. Kolikor kupic si popil tolikokrat po 10 vin. plačas. Posebni prijatelji te tekočine, plačujejo ob takih dneh kar vsem šestim.

Vprašamo pa s tem slavni inšpektorat juž. žel. v Trstu, hoče li preskrbeti potrebni red v vseh treh slučajih, ki so tukaj navedeni: slaveno c. kr. finančno ravnateljstvo pa, odkod imajo ti prodajalci žganja pravico, prodajati ga?!

Železničarji! V vašem lastnem interesu je, da razmisljate o tem. Koristilo bo to tudi vašim družinam. Človeku, ki ima količkaj ponosa, se morajo take strari naravnost gnjusiti. Stanovsko zavedni tovariši vam bodo gotovo pomagali v vsakem oziru.

Vedite, da naš edini sovražnik ni samo podjetnik, ki nam krade na debelo, temveč tudi tisti, ki nak izkorišča na drobno.

— k —

Zidamnost. Že v predzadnji štev. našega lista smo govorili o gosp. Dru. Benkoviču in njegovih pristaših. Danes hočemo o njih zopet nekaj «interesantnega» povedati.

Kakor je čitalcem že znano, so dne 31. majnika od vseh krajev došli volilci, Benkoviča in Gostinčarja prav pošteno izžvižgali. Dr. Benkovič je bil vsled te «netaktnosti» tako užaljen, da se je pritožil na ravnateljstvo južne železnice in ovadil tukajšnje železničarje, češ da so se s tem hudo pregrešili proti njegovi časti in kar je še večje važnosti, proti njegovemu «pripoznanem in navdušenem delovanju» v državnem zboru, za na shodu v Lohi nam je obetal, da pridemo kmalu skupaj in nudila se mu je res hitro prilika, da pokaže svojo

možatost. — z denuncijantstvom. Ta gospod državni poslanec se ravna pač po geslu «Prometne zveze», ki jo skuša s svojimi krščanskimi bratci pri nas vsiliti. «Ljubi svojega bližnjega, ko samega sebe». Je geslo te «zveze» in na podlagi tega Kristevega nauka se denuncirajo železničarji. Zares prav lepa «organizacija» je to! Denuncijantstvo je agitacijsko sredstvo gosp. Dra Benkoviča. Misli, da stem pridobi pristašev za «zvezo krščanskih bratcev».

Mi Vam jako radi verjamemo, gospod državni poslanec, da Vam góde po grlu, ker Vas železničarji na shodih vedno zasledujemo. Hočemo Vam pokazati v pravi luči Vašo namišljeno marljivost v državnem zboru! Ne boste nam vedno pesek v oči metali. Volilci smo in hočemo Vas zasledovati povsod! Sicer pa govorite na shodih kar Vam ljubo, povemo Vam odkrito, da Vam ne verujemo prav ničesar, ker vemo, da v parlamentu ne delate družega, nego prikimujete finančnemu ministru. Potegovati bi se imeli za svoje revne volilce, zastopati njih interese in pa jih izobraževati, pa ne hoditi na Kranjsko burke uganjat. Lótite se v svojem volilnem okraju poštenega dela.

Povedati moramo še Vašim štirim zaslepljenim čuvajem na Zidanemostu da socialni demokratje niso takšim ogarci, da bi se jih moglo kar zobati. Preveč bi jim ropotali po trebuhu, dragi «tovariši» S. M. V. Mr.

K sklepu pa Vas gosp. Dr. Benkovič, prav pristrčno pozdravimo, tako namreč kakor pristojna denuncijantom. Fej-fej-fej denuncijantstvo!

Sodrug! Sedaj poznate denuncijante. Ne občujte z njimi in ogiblajte se jih kot garjevih ovc in živite za svojo organizacijo, ki sčasom gotovo ves ta gnoj iztrebi.

Ljubljana juž. kolodvor. Gospodu Starmanu partijovodji prožnih delavcev! Verjamemo, da Vas je zadnji članek v «Železničarju», kjer smo Vašo osebo in Vaš značaj nekoliko oslikali, hudo razburil. Se bolj pa Vas jezi, da delavci dobivajo vedno več zaupanja do organizacije nego do Vašega «ajmohtarskega društva» v katerem funkcionarite! Sedaj ho so Vam za sekature premalo prožni delavci, si hočete ohladiti jezo nad centralnimi čuvaji. Le hodite za gospodom, postajenačelnikom in denuncirajte te čuvaje, da slat o snažijo ogibe in da strjeno olje (šmir), katerega z nekim železom opraskajo, potem ob eno zvezno štango ostrgajo. Kam ga pa vendar hočejo ostrgati? Morda v hlače!? Do sedaj so bile spremembe vedno dobre, brez Vašega nadzorstva. Samo ob sebi je razumevno, da čuvaji sami na to gledajo, da so spremembe snažne; kajti če so spremembe zamazane se veliko težje prestavljajo v stolpu, in to bi se reklo; težiti delo samemu sebi. Vam pa gosp. Starman svetujemo, da Vaš nos rajši tje vtikate, kamor je treba in pustite reči pri misu, ki Vas ne brigajo. Si morda mislite s Svojem postopanjem pridobiti kakšno medaljo ali krizec ali pa pričakujete, da se Vam priredi kak poseben jubilej. Jubilejne razglednice bodemo že mi preskrbeli, okoravno ne slikane.

Od Vaših let in od Vaše dolgotrajne službe, bi mogli pač več možkega postopanja zahtevati. Hodite tožiti kakor šolski otročaji! Z Vami se bo tudi še pometlo, ako ne bodete Svojo avtoriteto kot «partifirar» znali drugače rabiti.

Torej, gosp. Stare — a pardon g. Starman, pamet, pamet na stare dni!

Gostinčar — obljubljen prerok železničarjev. Naš bratski list «Rdeči prapor» proročal je pretečeni teden o železničarskem shodu, ki naj bi se vršil v največjem ljubljanskem hotelu «Union». Sam železničar, sem se seveda za stvar zanimal, ter nesel svoj radoveden nos tja, da vsaj malo bližje spoznam tuki-kolege in postanem deležen, če uže ne družega, vsaj Jegličevega «žegna». Ker je Rd. pr. detal tako «reklamo» in sem pri nastopu komičnih figur pričakoval vsaj polovico avstrijske zbornice, sem se podal — seveda s potrebnim respektom — v veliko dvorano, kjer so me tam navzoči natakarij z vso častjo sprejeli, in mi na vprašanje, kje zborujejo železničarji (?) s pomenljivim nasmehom pokazali por do sobice K. S. Z. Takoj mi je pogum zopet vzrastle in vstopil sem, pričakujé veličih presenečenj. In res sem bil presenečen, ne samo radi velikanske udeležbe — bilo je s tarji vred celih 55 železničarjev v krilih in talarjih —, temveč bolj radi duševne višine, v kateri se je debatiralo in reševalo železničarje. Glavno vlogo je igral seveda znan alkoholist Milave, ki je z znanstvenega stališča razmotrival vsebino pred njim stoječe čaše, med tem ko se je Gostinčar z vso vnemo trudil, železničarjem dokazati, da jih edino dobro izvežbano denuncijantstvo lahko reši današnje bede. Ne podjetje in uprava sta, ki sta vzrok žalostnih razmer, temveč strojevodja, vlakovodja, premikači i t. d., ki ne opravljajo dovolj vestno svoje službe in na katere se mora od slej vreči vso pozornost. Naznaniti in denuncirati se mora vsako najmanjšo stvar in potem se zboljša življenje železničarjem v obče. Take in enake tirade sem poslušal nekaj časa in ker mi je počelo prihajati slabo radi različnih

antialkoholnih tvarin in duhov sem jo odkuril, zelé gosp. Gostničarju se dolgo življenje. Do spoznanja sem prišel, da se naša organizacija v nobenem oziru ne more »meriti«, s »plodnosnim delovanjem« Gostničarjev in njegovih tovarišev; spoznal sem pa tudi, da za take duževne višine nimam potrebnih zmožnosti in da mi tudi sam Jegličev žegen ne pomaga.

Razne stvari.

V zadnjem trenutku nam je došla vest, da je komisija za proračun sprejela vladin načrt za zboljšanje plač železniških in poštinih vslužbencev.

Zapisnik podržavljenja prog, pripadajočih društvu državnih železnic, potem severno-zapadne železnice in severojužne zvezne nemške železnice, je bil podpisan včeraj 14. julija zvečer.

Glasom tega zapisnika dá društvo državnih železnic državi za potrebne poprave in zboljšanja železniških naprav 16 milijonov kron v denarju. Akcijonarjem severozapadne železnice se je država obvezala plačati kupone po 20 kron. Vse železniško premoženje postane pa last države.

Severnojužna zvezna nemška železnica odstopa državi v last vse svoje premoženje proti prevzetju nekaterih dolgov.

Zanimiv zakonski načrt za železničarje predlagajo v državnem zboru znani poslanci Kroy, Michl in Weidenhoffer. Kroy je sam železniški uradnik in že davno lovi železničarje na svoje litanice. Načrt, ki so ga izdelali, je grozovita krparija. V njem ne najdemo ne poznanja železničarskih razmer, ne pravnih načel. Zanimivo je le, kakšne dobrote namenjajo ti ljudski prijatelji železničarjem. V § 124. predlagajo sledeče:

«Z ječo od šestih mesecev do štirih let se kaznuje oni, ki ovira ali pa skuša ovirati nasilno železniške nadzornike, člane osebnega prometa ali organe generalnega nadzorništva v izvrševanju njih dolžnosti.

«Z ječo od enega do šestih mesecev se kaznuje ki ščuje (?) na mezdni boj ali zapeljuje vanj, predno je potekla doba ugovora».

Železničarjem in delavcem sploh ni treba razkladati, kakšno infamno sovraštvo do njih tiči v teh predlogih. In taki ljudje hočejo, da bi jih železničarji podpirali! Podpisali so ta brezdušni prsdlog poslanci Kroy, Michl, Weidenhoffer, Taltschick, pl. Stransky, Stölz, Grössl, Kraus, Lössl, Kasper, Herzmannsky, Keschmann, Kindermann, Bernt, Schilder, Wolf, Luksch, Bendel, Hofmann in Wagner.

Železničarji naj si zapomnijo te junake!

«Edinost» nadaljuje z lažmi. Piše namreč v svoji številki od 25. junija t. l. pog. «V oči jih bode», o uslužbencu južno železnice I. Ozbiču, ki je član naše soc. dem. železničarske organizacije, češ da je po 5 mesečni bolezn, vložil prošnjo na organizacijo, na katero prošnjo za podporo bi se mu bilo baje odgovorilo, da za take svrhe ni denarja. Nadalje pravi, da se nahaja dotičnik v veliki bedi in da je plačeval udnino celih šest let, ter da so ga naši sodrugi poslali v N. D. O. češ, tam dajejo podpore. Toliko iz «Edinosti»! Da ne more «Edinost» brez lažij izhajati, to vè že danes vsak človek ki čita več listov. Da pa se enkrat povemo javnosti, kako perfidno zna lagati nazadnjaško trobilno, ne moremo te stvari zamolčati. I. Ozbič je bil član dve leti in ne šest let, kakor poroča «Ed.»; s prispevki je zaostal šest mesecev in ni imel vsled tega do podpore nobene pravice, ker se po pravilih izbriše že samo tri mesece zaostale člane; Ozbič ni bil torej niti več član organizacije. Kar je pa še hudobnejše je to, da se trdi, da se je dotičnik obrnil do vodstva za podporo. To je povsem neresnično. Kar se tiče bede, v kateri bi se bil baje nahajal omenjeni delavec, kakor piše «Edinost», moramo omeniti, da je Ozbič neoženjen, torej brez družine, da je bil za časa bolezn v bolnišnici, ter da je imel se vrhu tega pravico do podpore od bolniške blagajne na južni železnici. Da ni trpel bede, je razvidno iz tega, da je naprosil svojega tovariša, naj denar, ki ga je dobil iz bolniške blagajne vložil njemu v hranilnico.

Kje je torej tista velika beda, o kateri pripoveduje «Edinost»? Sicer se pa itak razvidi iz notice, da ne gre tukaj za delavca, temveč za hoče ta brbljav list vse skupaj zlorablja za reklamo v prid N. D. O. S tem pa, da je dala N. D. O. v začetku svojega obstanka nekaterim delavcem malenkostne podpore, je še prokleta malo storila za delavca. Dr. Mandič in krumirji Jaklič morajo biti enkrat prepričani, da ne bodo mogli nikdar tekmovali z mednarodno delavsko organizacijo, in da jih bo vse poprej 54 krat vrag vzel, nego bodo imeli v svoji krumirski organizaciji včlanjenih 54.000, kakor jih imamo mi.

Čudno in smešno pa je vsekakor, da «Edinost» nikdar ne zadene pravih strun; posebno, kadar hoče delati reklamo drugim, se gotovo blamira. Pa kaj še to!

Skodnje sama sebi in blamira povrbu še one, katere hoče zastopati.

Socialnodemokratski terorizem ljubljanskih železničarjev. Pod tem zaglavjem je prineslo Gostničar &

Milavčevu glasilo «Nasa moč» povsem konfuzno notice, iz katere je razvidno da gospódo Gostničarjevega kalibra neznanstvo boli, ker so se ljubljanski železničarji spametovali, in nočejo več črne garde podrepičkov bratsko podpirati v slučajih bolezn. Da je prišlo do tega sklepa, je vzrok edino le njih nekolegijalno postopanje napram svojim tovarišem. Ljudje, ki žive od podlega denuncijantstva in ki izdajajo ob vsaki jim dani priliki interese svojih sodelavcev, niso vredni družega, nego da se posten železničar, ki krepko sodeluje na tem, da se izboljša gmetni položaj vseh tovarišev, z gnusom obrne od njih, trovov, ki se rede od znoj drugih — kaj še, da bode v slučaju bolezn podpiral svoje najhujše nasprotnike. Ne, — te potrpežljivosti mora biti enkrat konec! Kdor ni z nami, ta je proti nam! To je geslo, po katerem bomo v naprej vredili svoje postopanje, — pa naj kriči glasilo idiotov in abstinentov, kolikor se mu zljubi.

Gostničarju pa svetujemo, naj zapiše v svoji «Moči», kako je v državnem zboru izdal železničarje in poštne vslužbence in naj ne farba javnosti z neresničnimi poročili, o njegovem političnem delovanju. Sapienti sat!

Iz organizacije:

Organizirani železničarji v Ljubljani prirede dne 2. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldan velik manifestacijski shod, na katerem povedo in utemelje še enkrat svoje želje, ki bi po uže pred leti danih obljubah, imele biti davno uresničene. Ker je shod za vse slovenske železničarje velevažen, zato upajo sklicatelji, da se ga vdeležijo vse, tržaškemu tajništvu pripadajoče podružnice in vplačevalnice v kar največjem številu.

Popoldan istega dne, bo velika ljudska veselica, h kateri so tudi vsi železničarji najuljudnejše vabljeni. Sodrugi! Vsi, ki vam dovoljuje služba, vdeležite se te manifestacije, da z njo dokumentirate solidarnost vseh jugoslovanskih železničarjev, ravno v trenutku, v katerem je to najbolj potrebno. Če bo vsak na svojem mestu, potem je naša stvar gotova in naši sovražniki se bodo morali prepričati, da je v organiziranih železničarjih nepremagljiva moč, ki jo bo treba vpoštevati kar najhitreje.

Zidanost. — Dne 11. julija t. l. se je vršil javni železničarski shod, da protestira proti postopanju sekcijškega načelnika Sterna in kurilniškega vodje, gospoda Lauterja. Shod je ob burni debati enoglasno sklenil in sprejel sledečo resolucijo:

«Dne 11. julija 1908, v gostilni gospoda Juvančiča zborujoči železničarji, oziroma na neznošno postopanje gosp. sekcijškega načelnika Sterna in gosp. kurilniškega vodje Lauterja napram njima podrejenim delavcem, posebno napram sodrudnikom pri železničarski organizaciji, kateri šikanirata, odpuščata iz službe brez vsakega opravičenega vzroka, jih premeščata z boljših mest na slabše i t. d. — izjavljajo najodločneje, da nečejo prenašati več naprej teh neznošnih razmer in zahtevajo, da centrala nemudoma ukrene vse potrebno in napravi takoj konec temu sramotnemu počenjanju.

Konečno zahtevajo tudi, da se tekom treh dnij prekliče nepravilno odpuščenje Zupančiča in se v istem času Knolmeju dá zopet nazaj prejšnje službeno mesto, ker bodo sicer radi tega izvajali konsekvence, za katere odvrtačajo vsako odgovornost».

Dne 16. junija se vrši v Gorici ustanovni shod krajevne skupine III. s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo vplačevalniškega načelnika;
2. volitev odbora;
3. položaj železničarjev in njihova organizacija;
4. raznoterosti.

V Mariboru se je vršila dne 14. junija v gostilniških prostorih «Pri belem zajcu» konferenca majstrov in nadglednikov premikalne službe na južni železnici. Osrednje vodstvo železničarske organizacije je zastopal sodr. Weigel.

Sodr. Schöber otvori zborovanje s kratkim pozdravom na navzoče. Nato se volijo v predsedništvo sodr. Schöber predsednikom, sodr. Pičinin pa zapisnikarjem. Naznani se tudi dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje konference; 2. poročilo; 3. predlogi k volitvam v personalno komisijo in 4. raznoterosti.

Predno pa preidemo k poročanju o zborovanju, naj objavimo imena zastopnikov, ki so zastopali različne postaje. In ti so:

Sodr. Siegelbauer in Schiel, ki sta zastopala Duna. Delegat postaje Gloggnitz je bil sodr. Schöber Ivan, postajnega osovja v Beljaku pa sodr. Hofer. Sodr. Köchl je zastopal Bazen, sodr. Auserhofer pa postajo Bruck ob Muri. Tudi osovje na postaji Ala je bilo zastopano po sodr. Paha; tržaško osovje pa je zastopal sodr. Schwarz. Sodr. Klauwa je bil odposlanec svojih tovarišev na postaji Franzensfeste; sodr. Mader je bil zastopnik za Kufstein, sodr. Devjak pa za Inomst. Posebno častno so bile zastopene postaje Gradec po odposlancih sodr. Jenko, Kovačič, Praznič in Poltsch, potem postaja Zidanost po sodr. Schaub, Rožič in Stelle, postaja Pragersko, katero so zastopali sodr. Leiner in Pičinin in postaja Maribor, ki je stela sodruga Schreiner A., Pejner, Schniderschütz, Zen, Schemner, Gumsej, Jugulisch, Stomšek, Moser in Schreiner E. Nadalje to bile zastopane postaje: Lienz po sodr. Koleritsch, Ljubljana po sodr. Suppan; postajo Opčina je zastopal sodr. Pust. Izostala seveda ni postaja Leoben, katero je zastopal sodr. Weiss, in Dunajsko Novo mesto, katero je zastopal sodr. Winelbichler.

Pri razpravi smo! Sodr. Pičinin prečita zapisnik zadnje konference.

K drugi točki: poročilo, se oglasi za besedo sodr. Siegelbauer, ki natančno precizira koncesije, ki so dovoljene v okrožnici 385. a in pojasnjuje, kako težko je bilo doseči vsaj nekaj zahtev, ki so bile stavljeni v zadnji splošni spomenici. Potem je govorila cela vrsta delegatov, ki so vsi izrekli priznanje in zahvalo članom personalne komisije, za njih neumorno delovanje.

Pomen tretje točke dnevnega reda razloži sodr.

Schiel, na kar izvolijo kandidatom v personalno komisijo mojstra sodr. Siegelbauerja in njegovim namestnikom sodr. Schöberja. Kategorijo nadglednikov pa bi naj zastopala sodr. Heger in sodr. Dalantina, kot njegov namestnik.

Četrta točka se reši s tem, da se obvežejo vsi odposlanci, poročati prej ko mogoče o lokalnih razmerah kandidatom personalne komisije; druge stvari pa, kakor priprave za prihodnjo konferenco, se izroče za to določenemu pripravljalnemu odboru.

Konferenca, se je pričela ob 9. uri zjutraj in je končala v zadovoljstvo vseh, ob 2¹/₂ uri popoldne.

Organizacija je storila s tem spet en korak naprej.

Poslano

„Naši moči“ v album.

Studi se mi sicer, odgovarjati na tak članek, kakor ga je prinesla «Nasa moč» v 29. šte. od dne 19. junija t. l., ali čast mi ne dopušča, da bi molčal.

V prvi vrsti moram obzvalovati neumnost dopisuna, ki je v stanu kaj takega napisati, v drugi vrsti pa se čudim budalosti urednikov, da take bedastoče more sploh staviti v list. Je pač «Nasa moč», klerikalni list; družega itak ne bi imeli pisati, ako ne osebnosti.

«Nasa moč» pravi, da sem berač, češ da sem nosil darovane suknje. Res je to in še danes bi jih, če bi mi jih kedo hotel darovati. Tudi od dopisuna «Nase moči» bi jo vzel, če ne bi pri rokavih kanolci vèn gledali in če ne bi imela kakih prijateljic v sebi. Mislim, da nikakor ni sramotno, če nižji uslužbenec z veliko družino, sprejme od svojega predpostavljenega suknja v dar.

Nadalje se me obrekuje, da sem z loncem hodil v gostilno juhe prosit. Tu se vidi, da je laž in obrekovanje geslo klerikalnih listov. To je nesramna laž in umazani dopisun naj se prepriča o tej svojej ihudobnej laži pri dotični gospodnji «Hafner», ki mu bode povedala, da sem jaz juho pošteno plačal. Pripomnim pa k tej laži, da tako breznačajen se nisem bil, da bi bil od revnih delavcev kedaj jemal piške, race, šunke, zajee i t. d., za različne usluge, ne kot uslužbenec in ne kot poduradnik.

Dopisnik se tudi zaletava v tisočake moje žene. Verjamem, da so mu zelo napoti. Tudi moje glaz-rokvice ga grozno bodejo v oči. Nekaj parov ponošenih mu lahko darujem, če pa želi nove, naj pa govori z mojo soprogo, saj je «darežljiva»; morebiti mu odstopi toliko od svojih tisočakov, da si kupi nove glaze-rokvice, najbrže pa dobi le — z metlo po grbi.

Da nisem višješolec, kakor menda tudi dopisnik ne, je razvidno iz mojega pisanja. Da sem pa na možganih bolan, kar bi človek lahko sumnil o dopisniku, se mi pa vendar ne more reči. Naj gre na Studenece prosit, da ga preiščejo, če je v njegovih glavah vse v redu.

Dopisniku «Nase moči» tudi ni všeč, da bi bil agitator za soc. dem. stranko. No, in če bi prav bil; bolj častno bi bilo na vsak način, nego da bi se pote goval za opravljivo «prometno zvezo» ajmohtarjev.

Da vsak teden na komando svoje sproge k spovedi hodim, more trditi le dopisnik. Precej Ljubljance je že steklo v Savo, odkar sem bil zadnjokrat; toliko mu povem, več o tem govoriti se mi pa zdi neumestno. Potrebno bi pa bilo za dopisnika, da bi hodil kam vsak dan prat svojo dušo, ker mora imeti grozno zamazano! Če pa grem kako nedeljo ali praznik v cerkev, pa s tem še nisem zatajil socialno-demokratskega programa, ki veroizpovedanje prepušča vsakemu posamezniku kot popolnoma zasebno stvar in ne predpisuje, ako socialni demokrat sme hoditi v cerkev ali ne.

Da pa hodim dan na dan k gosp. načelniku tožit in denuncirat delavce, je druga nesramna laž umazanega dopisuna. In dokler mi on tega sodnijsko ne dokaže, je v mojih očeh največji lump, obrekovalec in opravljivec.

Anton Trunk recte Prunk
skladniški mojster južne železn. v Ljubljani.

VABILO K KONJERENCI

prožnih čuvajev in prožnih delavcev,
ki se vrši

v Sv. PETRU na KRASU
dne 19. julija t. l.

DNEVNI RED:

1. Položaj prožnih čuvajev in prožnih delavcev;
2. organizacija;
3. raznoterosti.

K tej konferenci so vabljeni vsi prožni čuvaji in prožni delarci južne železnice s vsemi postranskim programi od Zagorja ob Savi do Krmina.

Začetek konference je ob 2. uri popoldne.

Istega dne zvečer se pa vrši javen železničarski shod. Poroča sodr. Kopač iz Trsta.

Železničarji! Ne zamudite teh dveh toliko važnih zborovanj. Čas, v katerem ravno živimo, je za nas železničarje vitalnega pomena. Sovražniki nam pretijo od vseh strani in treba je, da se oborožujemo in pripravljamo na boj!

Na svidenje!

Gostilna

„CASA DEL POPOLO“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Catterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena. — Cene zmerne. — Shajališče zunanjih sodrugov.

Kavarna UNIONE - Trst

Ulica Caserma in ulica Torre Bianca

Napitnina je odpravljena. Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih.

Tiska Carlo Priora v Kopru